

Uzatváranie zdravotných rozdielov v Európskej únii

Profil krajiny: Slovensko

doc. MUDr. Eleonóra Fabiánová, RÚVZ Banská Bystrica

Autori publikácie:

- Witold Zatoński, Marta Mańczuk, Urszula Sulowska a HEM projektový tím

Editácia:

- Eleonóra Fabiánová

Preklad:

- Jana Michalcová

Úloha

- Poukázať na rozdiely vo vývoji zdravia, rozdiely v úmrtnosti a chorobnosti na choroby, ktoré súvisia so spôsobom života
- Porovnať EÚ15 – EÚ10 – Slovensko

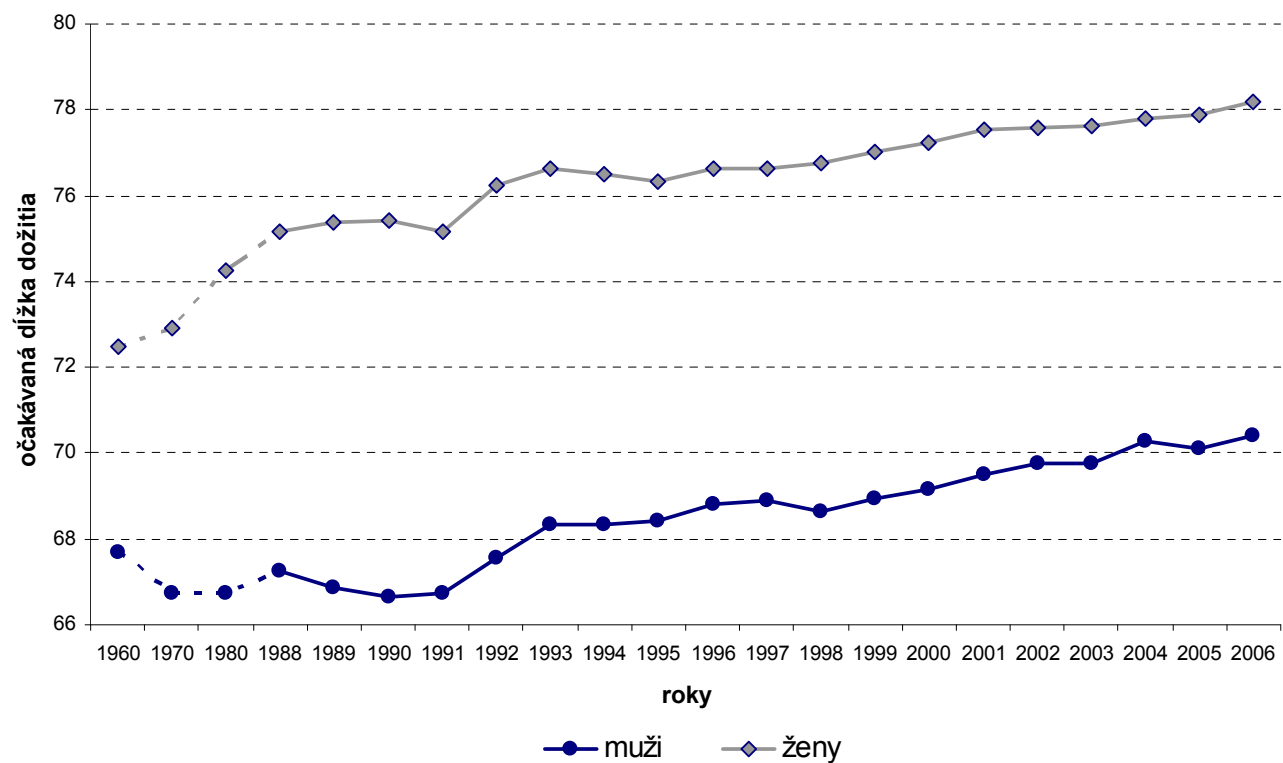
Ciel'

- Lepšie pochopiť možné príčiny za účelom cielenej prevencie a podpory zdravia

Výzva

- pre nové členské štáty EÚ znížiť rozdiel v predčasnej úmrtnosti voči EÚ15

Graf 1: Očakávaná dĺžka dožitia v SR

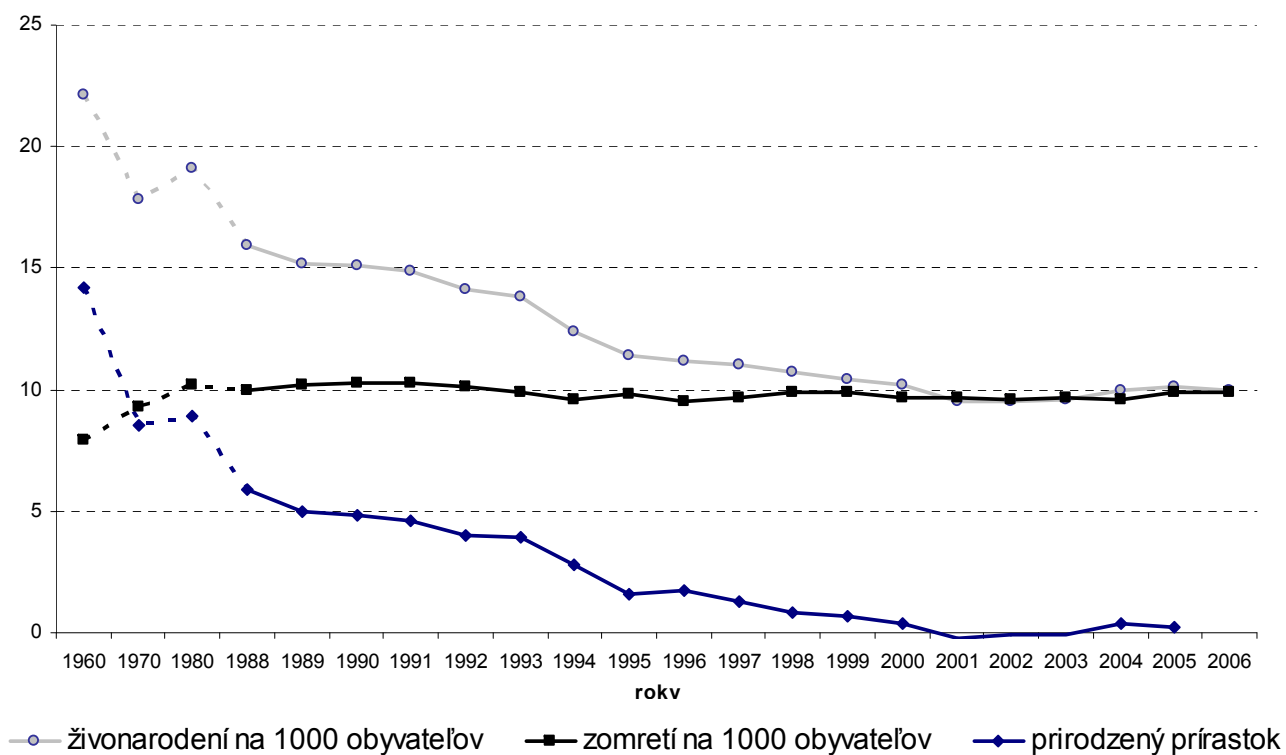

Zdroj údajov:

ŠÚ SR, Štatistický úrad Slovenskej republiky (www.statistics.sk).

NCZI, Národné centrum zdravotníckych informácií (www.nczisk.sk)

Graf 2: Pohyb obyvateľstva v SR

Zdroj údajov:

ŠÚ SR, Štatistický úrad Slovenskej republiky (www.statistics.sk).

NCZI, Národné centrum zdravotníckych informácií (www.nczisk.sk)

Očakávaná dĺžka dožitia v SR

ROK	MUŽI	ŽENY
1960	67,7	72,5
1990	66,6	75,4
2002	69,8	77,6
2006	70,4	78,2
2007	70,5	78,1

Poznámka:

EÚ15 v r. 2007 - muži 78 rokov, ženy 83 rokov .

Muži na Slovensku žijú o 7.5 roka a ženy o 4.9 roka kratšie ako v EÚ 15.

Aká je stredná dĺžka života?

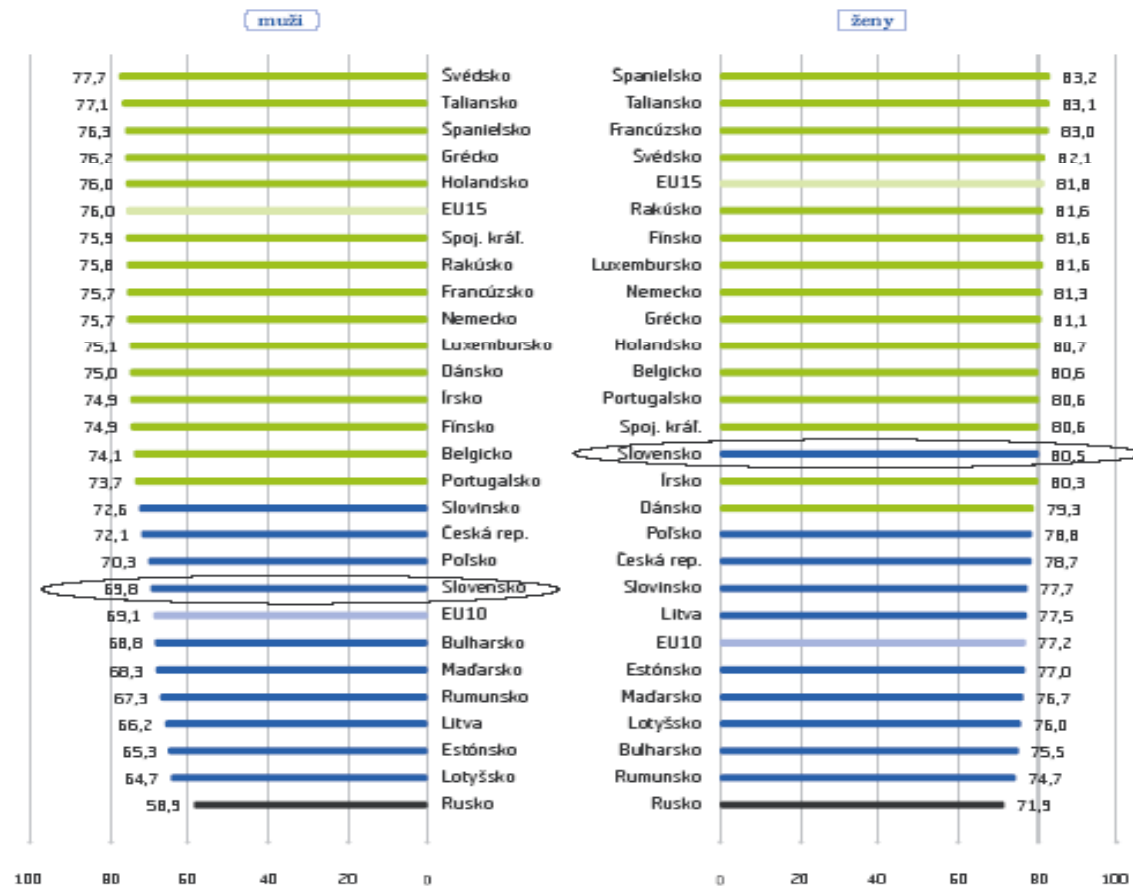
- priemerná dĺžka života = stredná dĺžka života = nádej na dožitie
- očakávaná dĺžka života pre danú vekovú kategóriu pri úmrtnostných pomeroch v danom období a území

Stredná dĺžka života pri narodení (v rokoch) v roku 2002 v krajinách EÚ15, EÚ10 a na Slovensku

2002	MUŽI	ŽENY
EÚ15	76,0	81,8
EÚ10	69,1	77,2
Slovensko	69,8	77,7

- muži v SR žijú v priemere **o 6,2 roka kratšie** ako muži v EÚ15 (rok 2002)
- ženy v SR žijú v priemere **o 4,1 roka kratšie** ako ženy v EÚ15 (rok 2002)
- slovenskí muži a slovenské ženy majú šancu na dlhší život ako je priemer iných členských štátov EÚ10 (muži o 0,7 roka a ženy o 0,5 roka), rok 2002

Stredná dĺžka života pri narodení - 2002

* Belgicko 1997, Dánsko 2001

Čo je to predčasná úmrtnosť?

- predčasná úmrtnosť je úmrtie medzi 20 – 64 rokom života

Je predčasná úmrtnosť iná v SR ako v EÚ15?

- **Problém v SR:**
 - vysoká miera predčasnej úmrtnosti najmä u mužov
 - narastala od 70-tych rokov a dosiahla maximum v roku 1990 – 846 úmrtí / 100 000 mužov
 - po roku 1990 – postupný pokles na 639 / 100 000 mužov
 - pokles predčasnej úmrtnosti koreluje s EÚ15 ale vo vyšších počtoch úmrtí

Je predčasná úmrtnosť iná v SR ako v EÚ15?

- Porovnanie SR : EÚ15
 - v roku 2002 je stále takmer **2 x vyššia** predčasná úmrtnosť **mužov** v SR oproti mužom v EÚ15
 - pomer v roku 1990 bol 1,95
v roku 2002 1,92

Je predčasná úmrtnosť iná v SR ako v EÚ15?

- Predčasná úmrtnosť **žien** bola ustálená
 - v roku 1990 dosiahla 301 úmrtí / 100 000 žien
 - potom rýchly pokles – v roku 2002 dosiahla 226 / 100 000 žien
 - predčasná úmrtnosť klesá aj v EÚ15
 - počet predčasne zomretých Sloveniek je **1,4-krát väčší** ako v EÚ15 (v roku 1990 to bolo 1,5-násobne viac)

V ktorej vekovej skupine je najväčší rozdiel v očakávanej dĺžke života?

- u mužov vo vekovej skupine 45-64 ročných a činí 2,87 roka (47% rozdiel)
- u žien vo vekovej skupine starších ako 65 rokov a činí 2,75 roka (67% rozdiel)

Rozdielnosť strednej dĺžky života pri narodení v r. 2002 medzi krajinami EÚ15 a Slovenskom podľa vekových skupín

Veková skupina	Rozdielnosť v priemernej dĺžke života (v rokoch)	Príspevie k rozdielnosti
MUŽI		
0 – 1	0,18	3%
1 – 19	0,10	2%
20 – 44	0,74	12%
45 – 64	2,87	47%
65+	2,24	37%
súčet	6,13	100%
ŽENY		
0 – 1	0,33	8%
1 – 19	0,10	2%
20 – 44	0,08	2%
45 – 64	0,86	21%
65+	2,75	67%
súčet	4,12	100%

Rozdielnosť strednej dĺžky života pri narodení v r. 2002 medzi krajinami EÚ15 a Slovenskom podľa príčin smrti (v rokoch)

Veková skupina	KVCH	Rakovina	Infekcie	Iné	Zranenia
MUŽI					
20 – 64	1,50	0,74	-0,05	0,70	0,72
%	42%	21%	-1%	19%	20%
celkovo	3,51	1,04	-0,07	0,80	0,86
%	57%	17%	-1%	13%	14%
ŽENY					
20 – 64	0,43	0,23	-0,03	0,27	0,05
%	45%	24%	-3%	28%	5%
celkovo	3,60	0,30	-0,07	0,24	0,04
%	87%	7%	-2%	6%	1%

Ktoré choroby spôsobujú viac predčasných úmrtí v SR oproti EÚ15?

- predčasné úmrtia (20-64 rokov) v SR sú spôsobené najmä ochoreniami **srdca a ciev** a vytvárajú rozdiel 1,50 roka (42% rozdielu kratšieho života mužov v produktívnom veku v SR oproti EÚ15)
- celkovo slovenskí muži v dôsledku úmrtí na ochorenia srdca a ciev žijú kratšie v priemere **o 3,51 roka** (37% rozdielu oproti mužom v EÚ15)

Ktoré choroby spôsobujú viac predčasných úmrtí v SR oproti EÚ15?

- slovenské ženy tiež trpia viac na ochorenia srdca a ciev a zomierajú o **3,6 roka** skôr pre tieto ochorenia (87% rozdielu)
- druhou príčinou v poradí, ktorá spôsobuje kratšiu dĺžku života slovenských mužov aj žien je skoršia smrť na **nádorové ochorenia** (štvrtina rozdielu voči EÚ15)

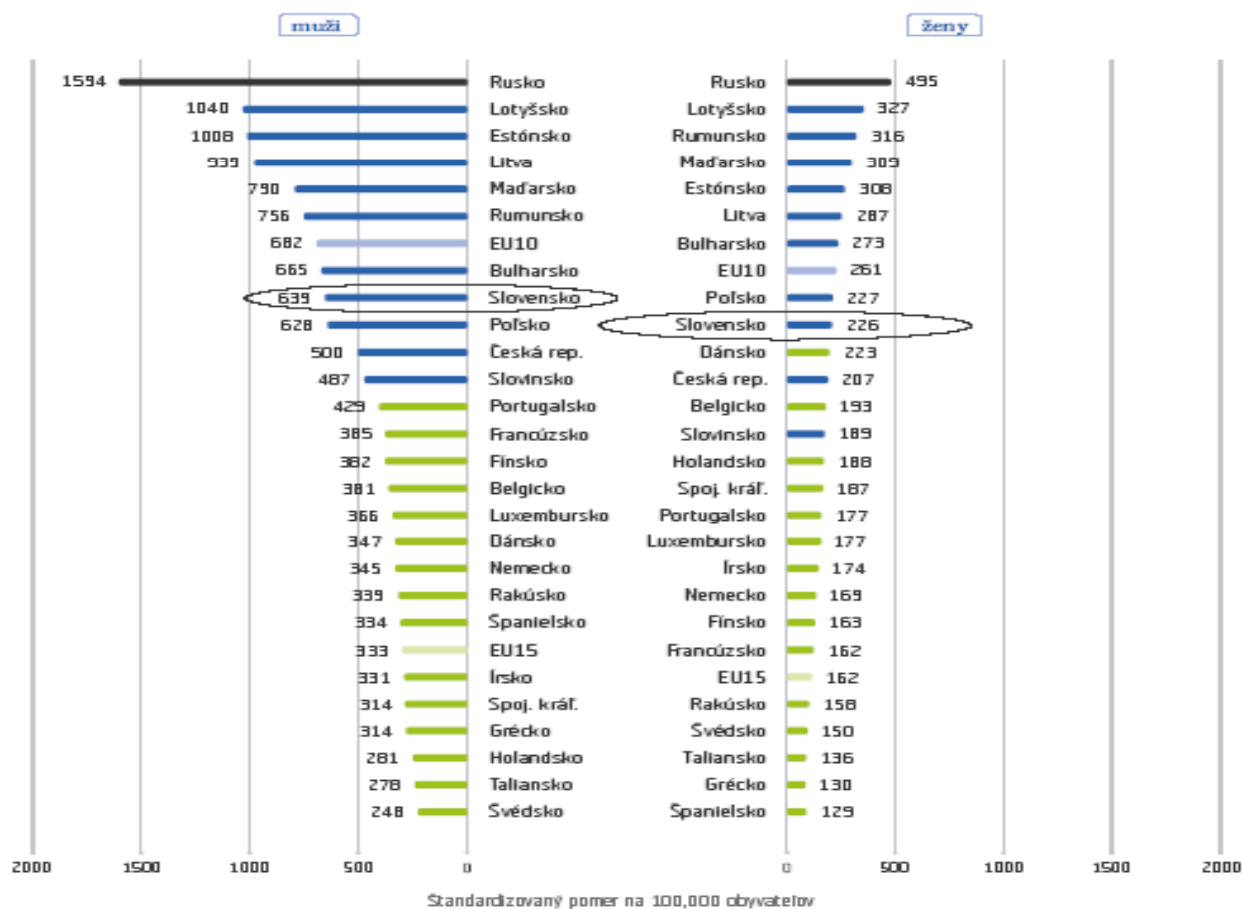
Ktoré choroby spôsobujú viac predčasných úmrtí v SR oproti EÚ15?

- úmrtia v dôsledku **zranení** skracujú život slovenských mužov v priemere o 0,86 roka oproti mužom v EÚ15 (20% rozdiel)
 - u žien rozdiel činí 5%
- na Slovensku zaznamenávame menej úmrtí mužov a žien na **infekčné choroby** ako v EÚ15, čím sa trochu zmenšujú rozdiely v priemernej dĺžke života mužov a žien v SR verzus EÚ15

Aká je predčasná úmrtnosť v iných štátoch EÚ?

- Predčasná úmrtnosť skracuje očakávanú dĺžku života v SR o 3,61 roka u mužov a o 0,94 roka u žien v SR oproti EÚ 15 (rok 2002)
- v roku 2002 bola predčasná úmrtnosť Slovákov nižšia ako priemer u mužov ostatných štátov EÚ10, ale vyššia ako v EÚ15, v Slovinsku, Česku, Poľsku
- predčasná úmrtnosť Sloveniek bola medzi EÚ10 a EÚ15, ale vyššia ako u Češiek a Poliek

Všetky příčiny úmrtí vo věku 20-64 roků - 2002

• Belgicko 1997, Dánsko 2001

Aké sú hlavné rizikové faktory ochorení, ktoré spôsobujú v najväčšej miere predčasnú úmrtnosť?

- **tabak** – fajčenie tabaku súvisí so 42% rozdielu v priemernej dĺžke života u mužov 35-64 ročných
- u žien v EÚ15 sa zhoršuje úmrtnosť žien následkom požívania tabaku a prispieva -5% k zmierneniu rozdielu medzi Slovenskom a krajinami EÚ15

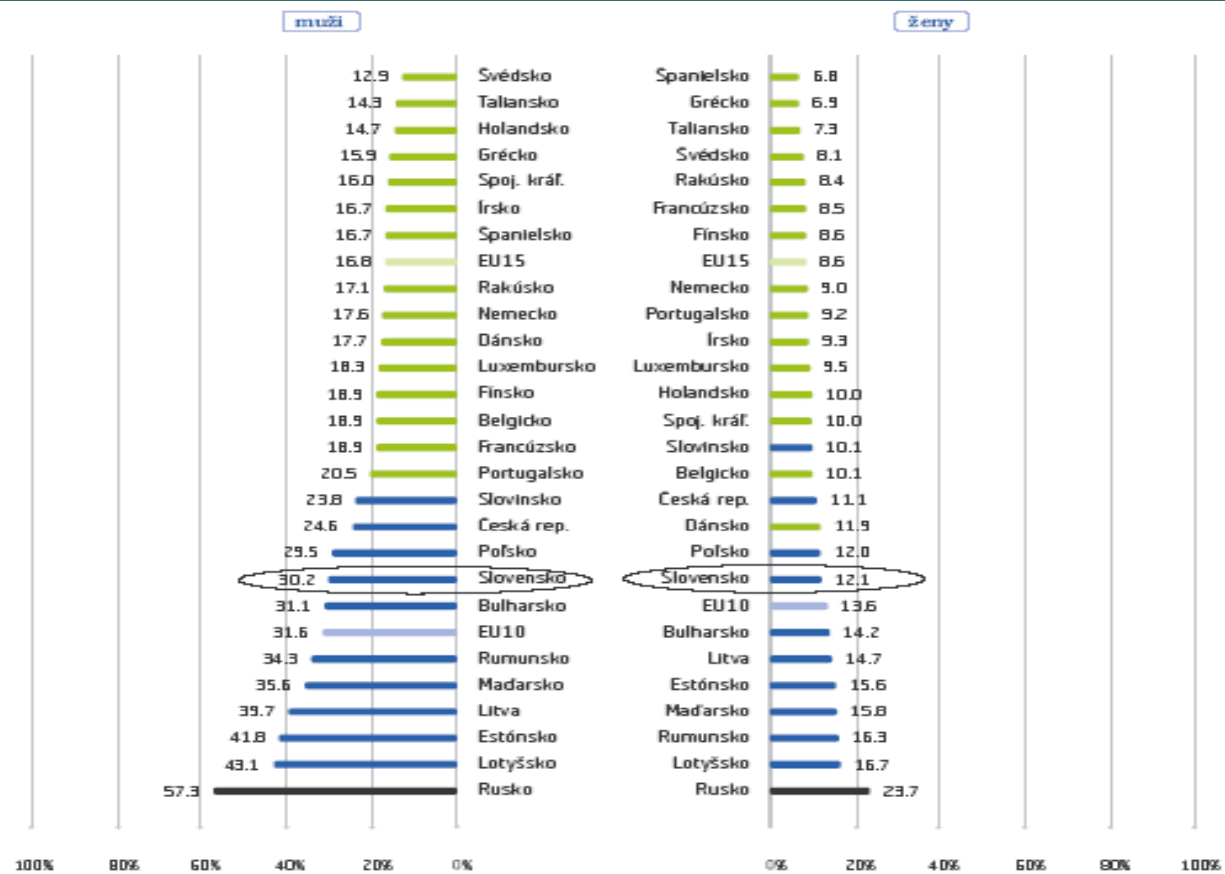
Aké sú hlavné rizikové faktory ochorení, ktoré spôsobujú v najväčšej miere predčasnú úmrtnosť?

- **alkohol** – požívanie alkoholu prispelo k 22% rozdielu v predčasnej úmrtnosti mužov v SR vo veku 20-64 rokov a k 13% rozdielu predčasnej úmrtnosti žien vo veku 20-64 rokov

Aké je riziko úmrtia v strednom veku (20-64 ročných) na Slovensku?

- je bližšie k priemeru EÚ10 ako EÚ15
- u mužov bolo riziko úmrtia vo veku 20-64 rokov 30,2% a v krajinách EÚ15 bolo 16,8%
- toto riziko v SR bolo vyššie ako v Slovinsku, Česku alebo Poľsku a ako v celej EÚ15 (r.2002)
- u žien bolo toto riziko 12,1%, čo je tesne pod priemerom EÚ10, ale väčšie ako vo všetkých štátoch EÚ15 a aj ako v Slovinsku, Česku a Poľsku (r. 2002)

Riziko úmrtia vo veku 20-64 rokov - 2002

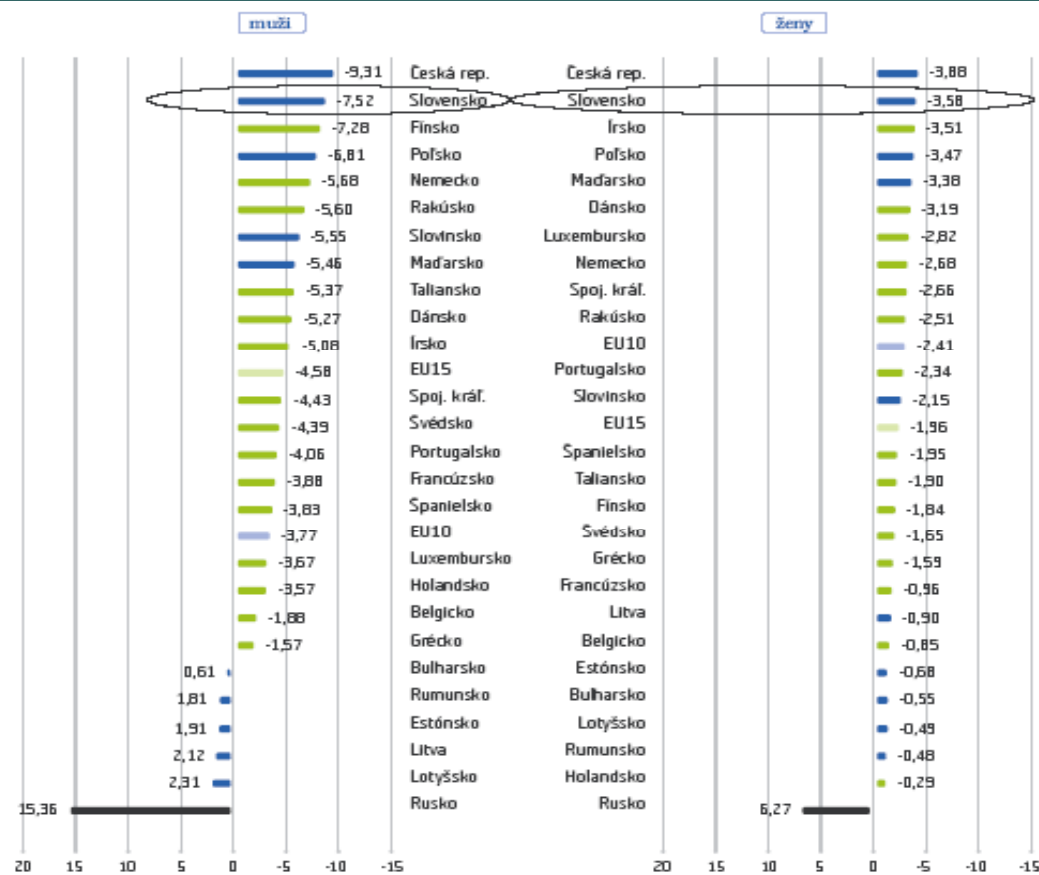
• Belgicko 1997, Dánsko 2001

Aké je riziko úmrtia v strednom veku (20-64 ročných) na Slovensku?

- medzi rokmi 1990 – 2002 bol pokles rizika predčasného úmrtia na Slovensku väčší ako v krajinách EÚ15 aj EÚ10 (pokles o 7,5% u mužov a 3,6% u žien)

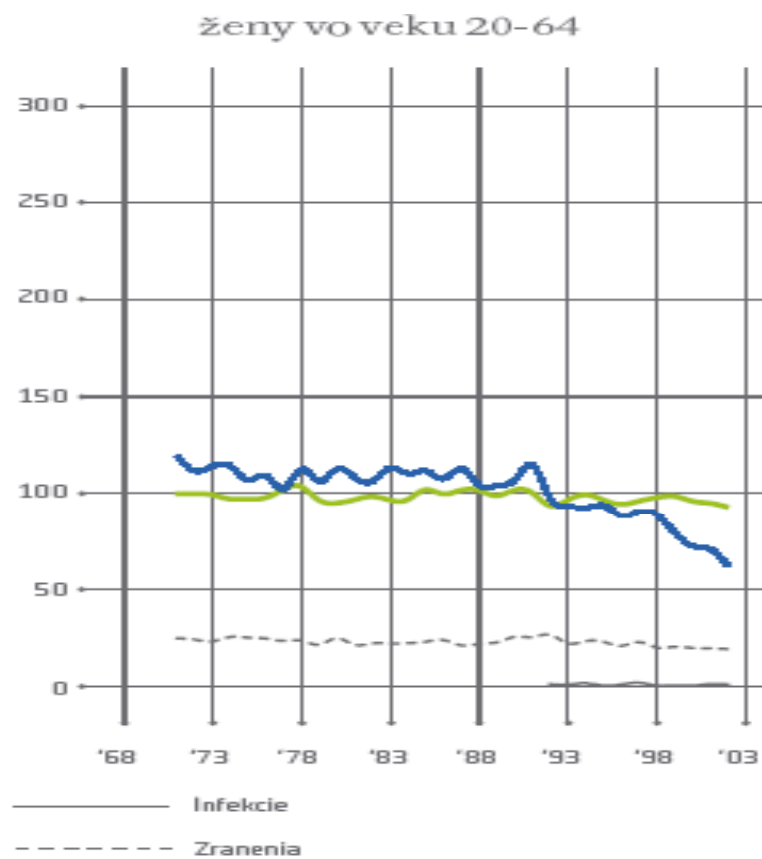
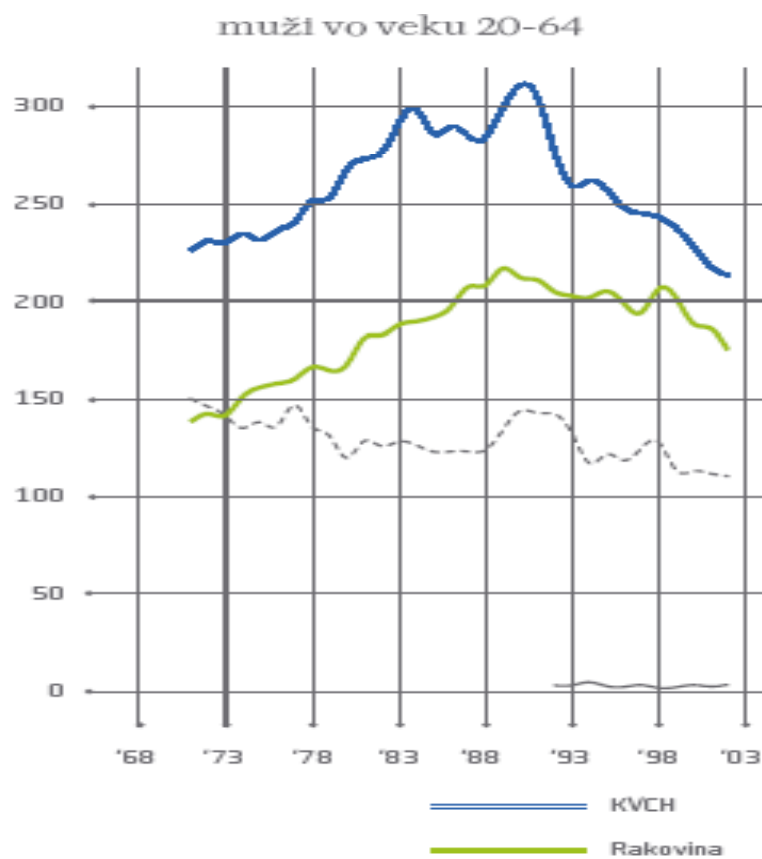

Zmeny v riziku úmrtia vo veku 20-64 rokov (v %) – 1990 verzus 2002

* Belgicko 1997, Dánsko 2001

Trendy úmrtnosti podľa vybraných príčin smrti

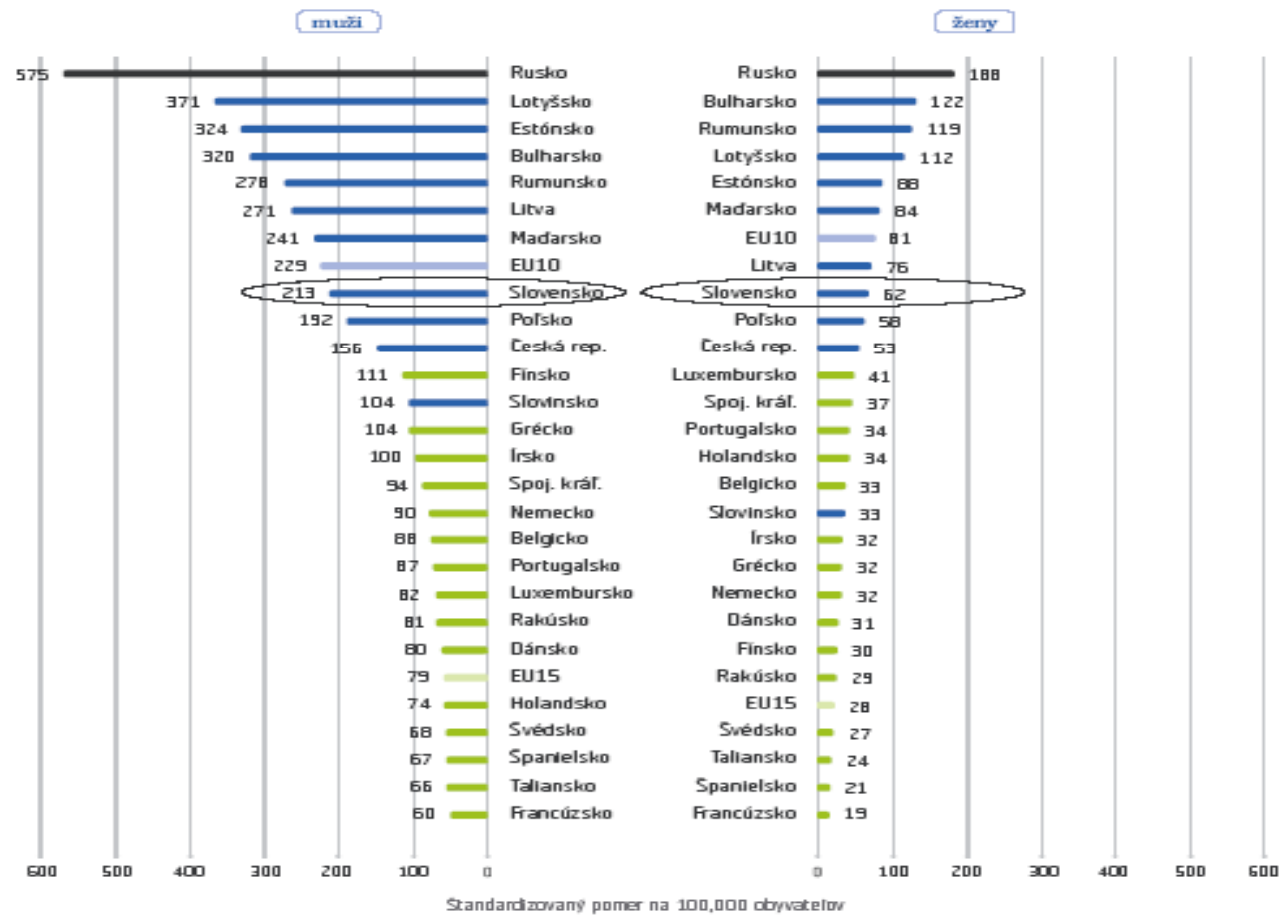
Aký bol vývoj úmrtnosti na ochorenia srdca a ciev?

- úmrtnosť následkom ochorení srdca a ciev mala u mužov od 70-tych rokov stúpajúci trend až po rok 1984, potom nasledoval ustálený výskyt s miernym vzostupom koncom 80-tych rokov
- v r. 1990 zomrelo predčasne (vo veku 20-64 rokov) 4359 mužov (311/100 000 mužov)
- od roku 1991 dochádza k trvalému poklesu tejto úmrtnosti (v r. 2002 to bolo 3401 mužov, čo znamená 213/100 000 mužov).
- muži na Slovensku zomierajú predčasne na ochorenia srdca a ciev **2,7-násobne viac** ako muži EÚ15

Aký bol vývoj úmrtnosti na ochorenia srdca a ciev?

- u žien bol a je výskyt predčasných úmrtí na ochorenia srdca a ciev nižší ako u mužov (115/100 000 t.j. 1639 zomretých žien v roku 1991)
- po roku 1991 začala úmrtnosť klesať až dosiahla 62/100 000 (celkom 1122 žien)
- krajiny EÚ15 vykazujú trvalý pokles predčasných úmrtí a celkový výskyt u žien EÚ15 je 2,2 x nižší ako v SR

Úmrtnosť následkom kardiovaskulárnych chorôb vo veku 20-64 rokov - 2002

* Belgicko 1997, Dánsko 2001

Aký bol vývoj úmrtnosti na ochorenia srdca a ciev?

Dobrá správa:

- **pokles** úmrtnosti **u Slovákov** dosahoval v rokoch 1990-2002 **2,6%** ročne
- rýchlejší pokles vykazovali len Česi, Fíni a Poliaci
- **u Sloveniek** bol pokles úmrtnosti na ochorenie srdca a ciev jeden z najrýchlejších v celej EÚ – až o **3,5%** ročne
- rýchlejší pokles vykazovali len Češky, Poľky, Írky

Ako je to s výskytom úmrtnosti na nádory?

- nádorové ochorenia prispievajú k vyššej predčasnej úmrtnosti na Slovensku oproti EÚ15 – u mužov o 0,7 roka (21% rozdiel), u žien o 0,2 roka (24% rozdiel)
- hlavná príčina úmrtí na nádory u mužov bola až do roku 2002 rakovina priedušiek a pľúc
- od r. 2003 je najvyšší výskyt rakoviny rekta a hrubého čreva
- u žien dominuje rakovina prsníka

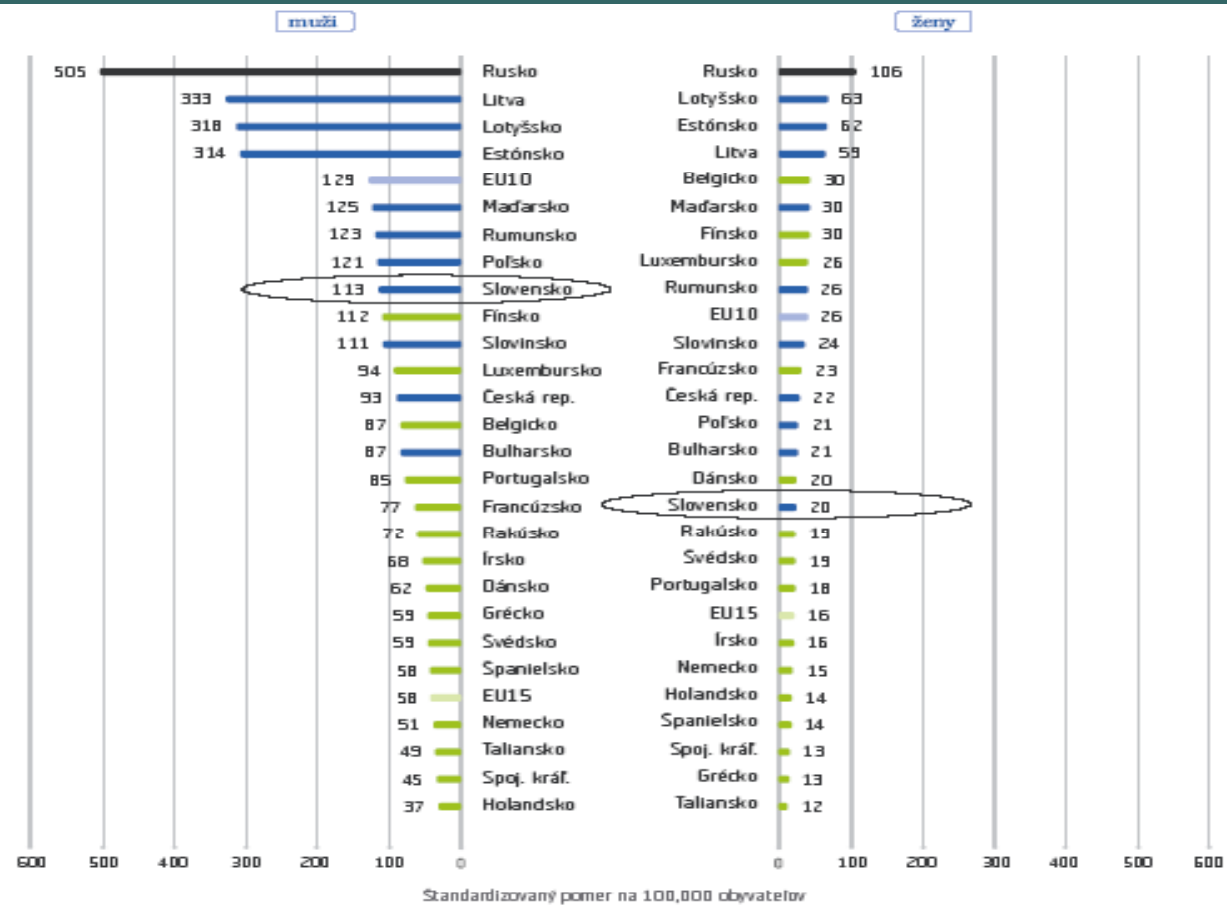
Ako sa podieľajú zranenia na predčasnej úmrtnosti?

- predčasné úmrtia na zranenia začali po roku 1990 tiež klesať
- v roku 2002 to bolo 111/100 000, čo znamená 1,9-násobne vyšší výskyt u mužov v SR oproti EÚ15
- u žien sa klesanie začalo pozorovať od r. 1992
- v EÚ boli predčasné úmrtia žien na zranenia vyššie ako v SR, ale po roku 1985 je v EÚ15 výraznejší pokles
- pomer Slovenska k EÚ 15 je 1,2 t.j. 1,2 x viac predčasne zomretých žien na zranenia, úrazy (externé príčiny smrti)

Dobrá správa:

- **u žien** SR je úmrtnosť na zranenia **najnižšia v EÚ10!**

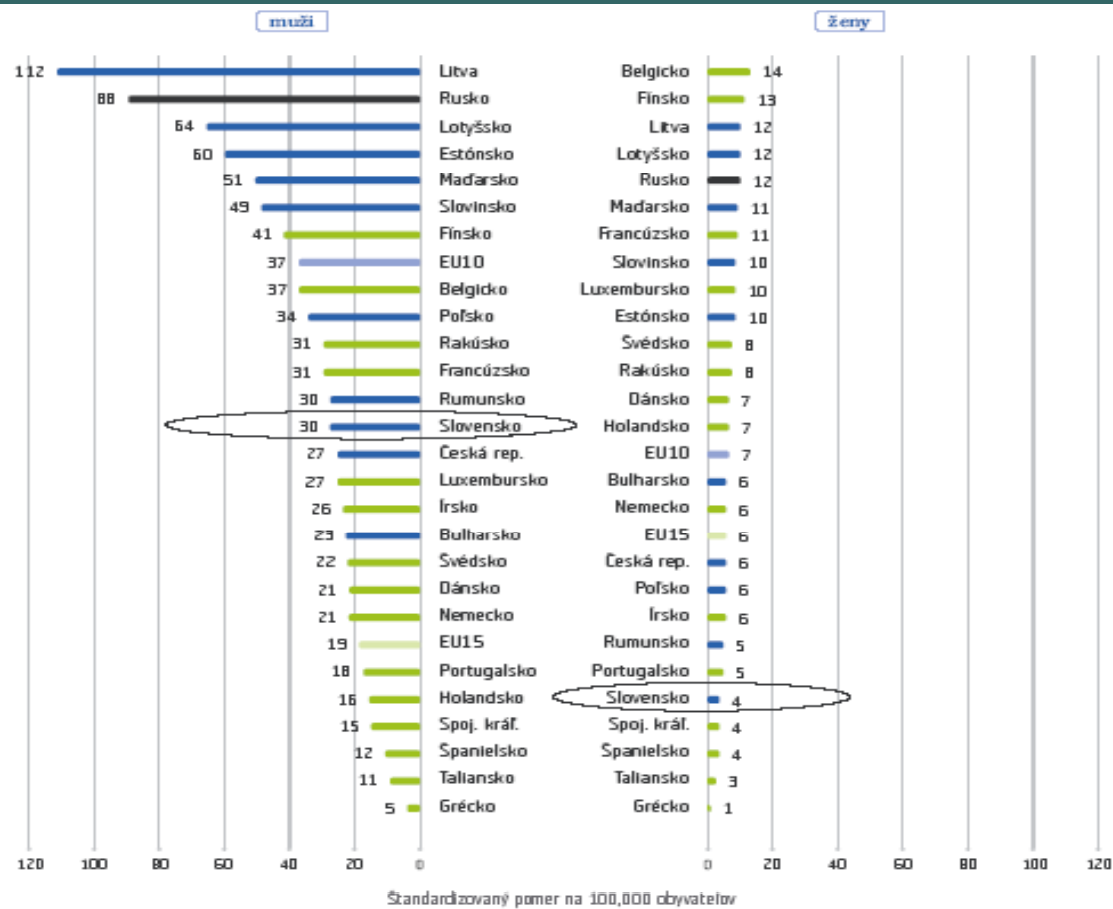
Úmrtnosť následkom zranení vo veku 20-64 rokov - 2002

• Belgicko 1997, Dánsko 2001

-
- **samovraždy** sú v SR príčinou predčasnej smrti menej ako v EÚ15 a nižšie aj ako v EÚ10.

Úmrtnosť následkom samovrážd vo veku 20-64 rokov - 2002

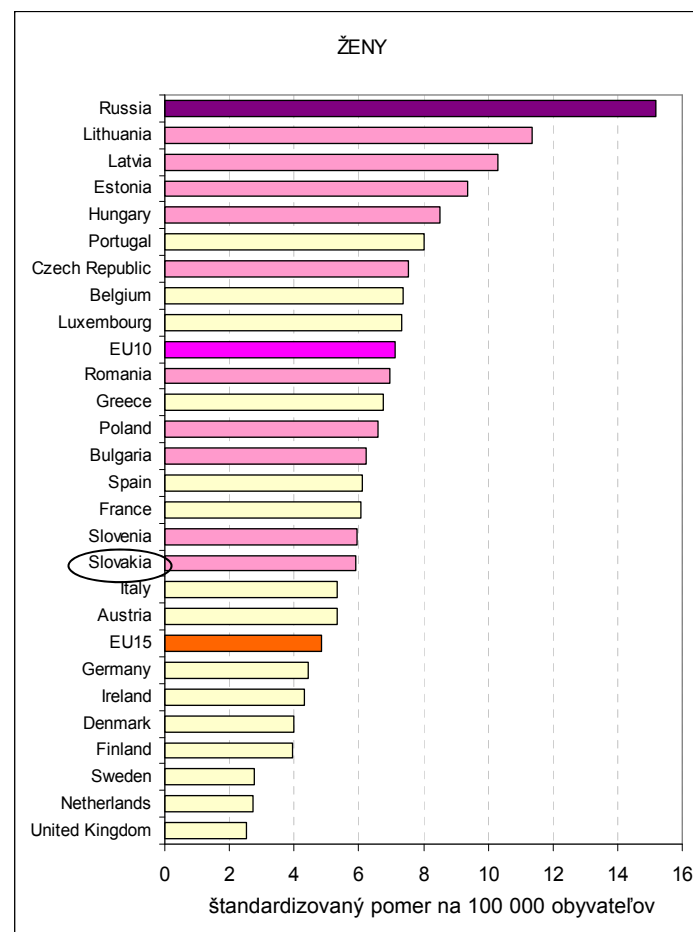
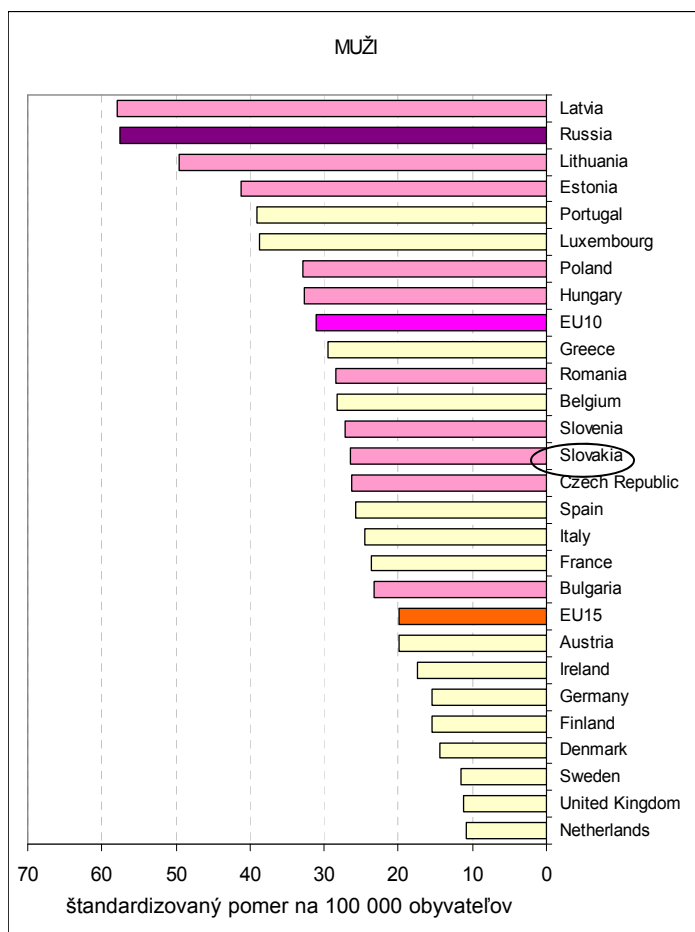

• Belgicko 1997, Dánsko 2001

Aký je výskyt predčasnej úmrtnosti spôsobenej dopravnými nehodami?

- zranenia spôsobené dopravnými nehodami predstavovali z úmrtí spôsobených zraneniami:
- Slovensko: muži 24%, ženy 30%
- EÚ10: muži 24%, ženy 28%
- EÚ15: muži 34%, ženy 30%

Úmrtnost' zapríčinená dopravnými nehodami vo veku 20-64 rokov - 2002

Aká je spotreba alkoholu na Slovensku?

- v roku 2002 10,8 l / rok / osobu
 - z toho 48% pivo
 - 16% víno
 - 36% tvrdý alkohol

Ako ovplyvňuje pitie alkoholu strednú dĺžku života a aké ochorenia sú najzávažnejšie?

Rozdielnosť strednej dĺžky života pri narodení v roku 2002 medzi krajinami EÚ15 a Slovenskom následkom alkoholu

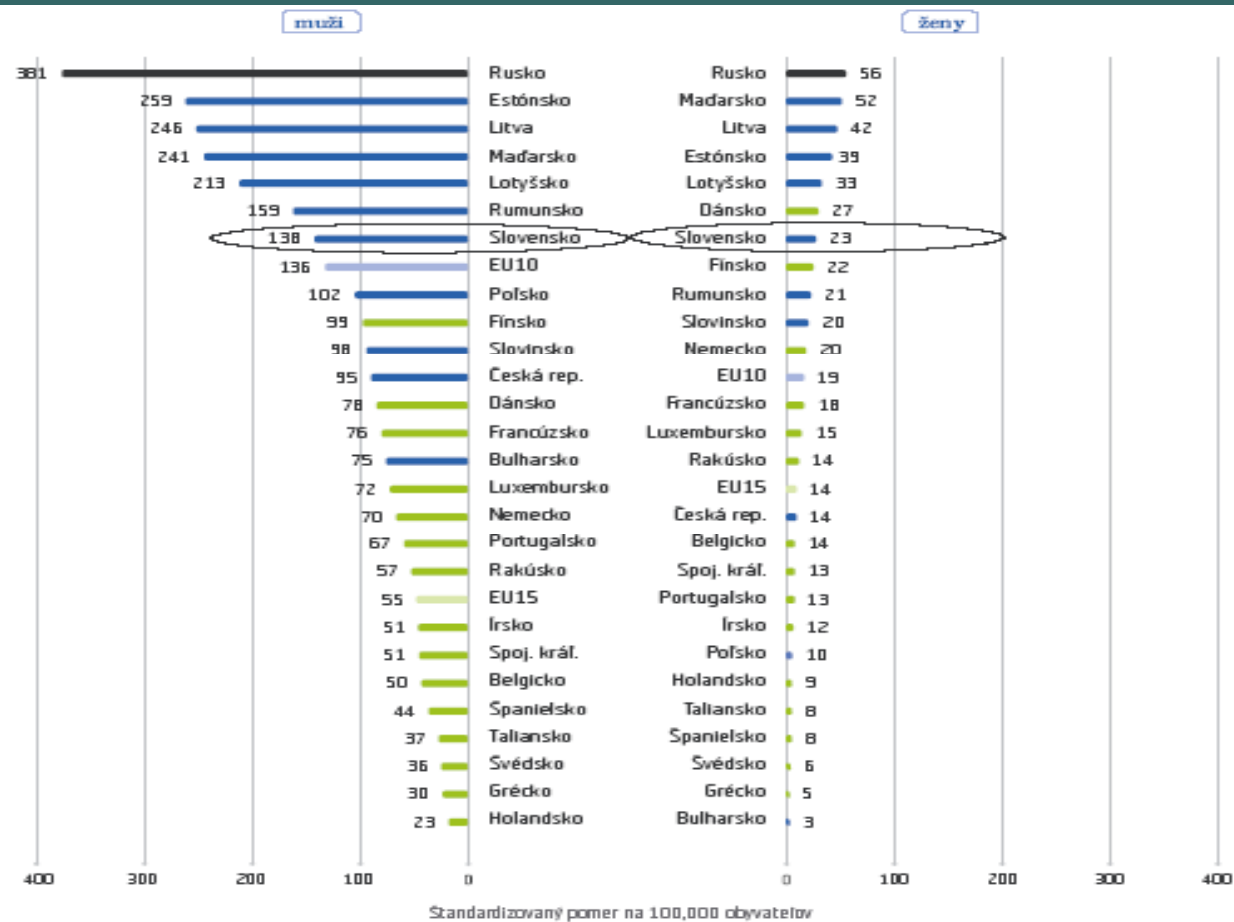
Veková skupina	Rozdielnosť v strednej dĺžke života (v rokoch)	Rozdielnosť pripisovaná alkoholu (v rokoch)	Prispenie k rozdielnosti
MUŽI			
20-64	3,61	0,79	22%
ŽENY			
20-64	0,94	0,13	13%

Ako ovplyvňuje pitie alkoholu strednú dĺžku života a aké ochorenia sú najzávažnejšie?

Zlá správa:

- na Slovensku bola proporcia úmrtí následkom pitia alkoholu (muži 138/100 000, ženy 23/100 000) vyššia ako v nových členských štátoch EÚ10 aj ako v štátoch EÚ15 (55/100 000 a 14/100 000)

Úmrtnost' zapríčinená alkoholom vo veku 20-64 rokov - 2002

* Belgicko 1997, Dánsko 2001

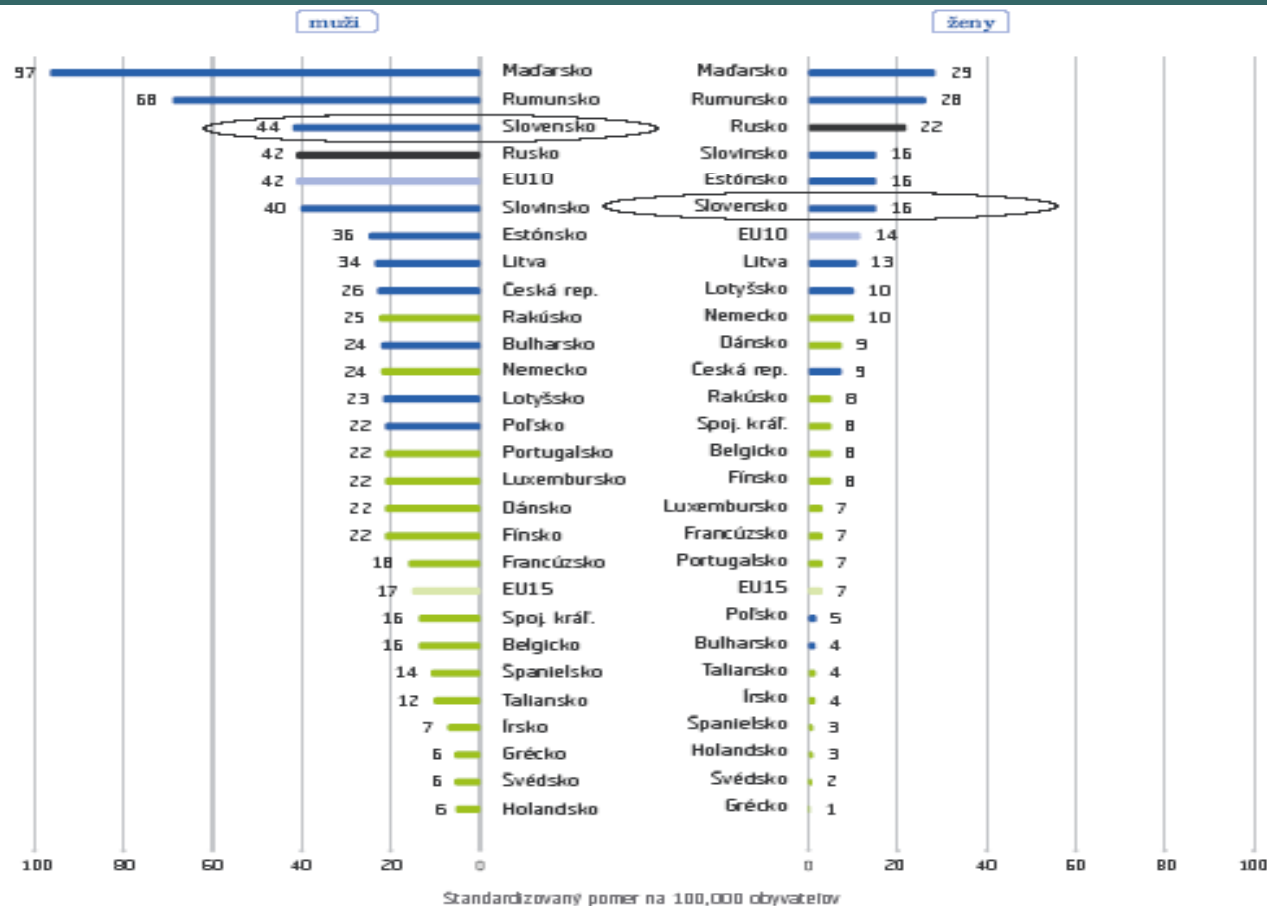
Ako ovplyvňuje pitie alkoholu strednú dĺžku života a aké ochorenia sú najzávažnejšie?

- k počtu predčasných úmrtí následkom pitia alkoholu u oboch pohlaví prispel najmä počet úmrtí spôsobený **zraneniami** a **cirhózou pečene**

Zlá správa:

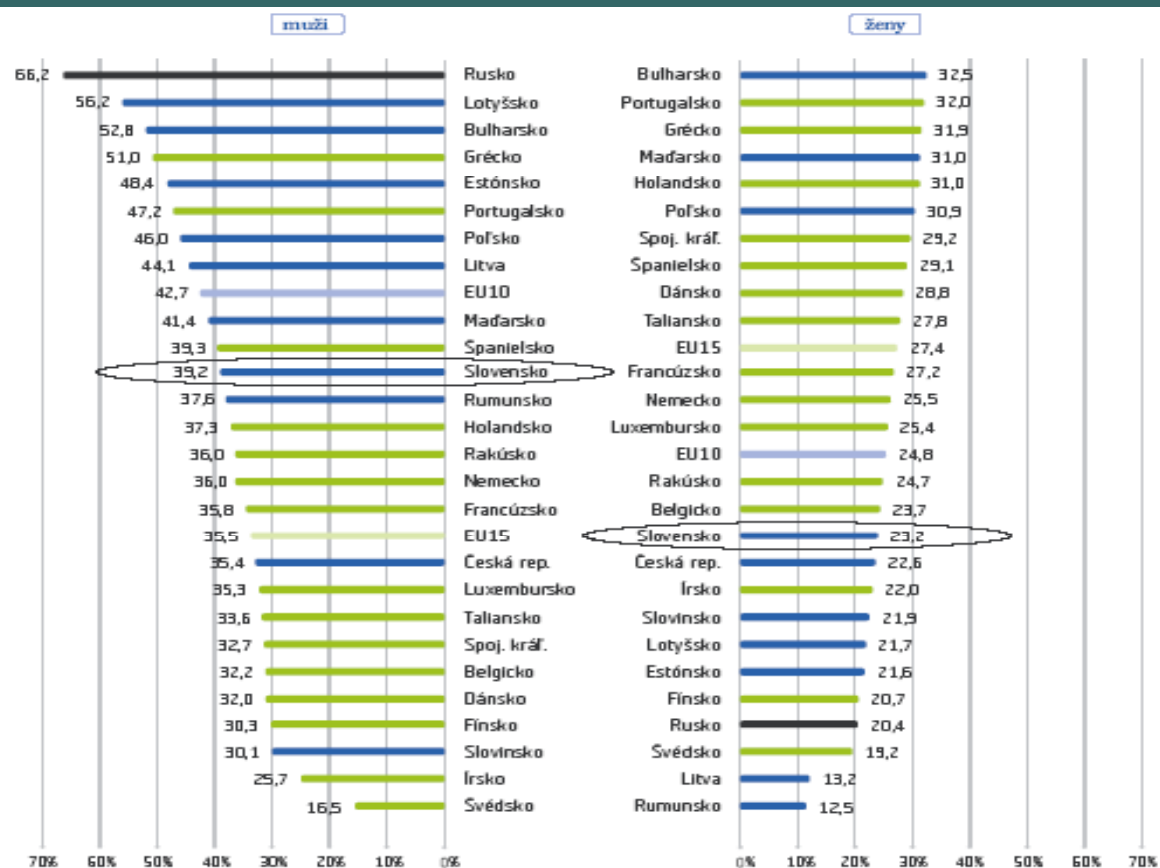
- výskyt úmrtí na cirhózu pečene je v súčasnosti (r. 2002) na Slovensku u mužov **2,6-násobne vyšší** ako v EÚ15 a u žien **2,4-násobne vyšší** ako v EÚ15

Úmrtnosť následkom cirhózy pečene vo veku 20-64 rokov - 2002

• Belgicko 1997, Dánsko 2001

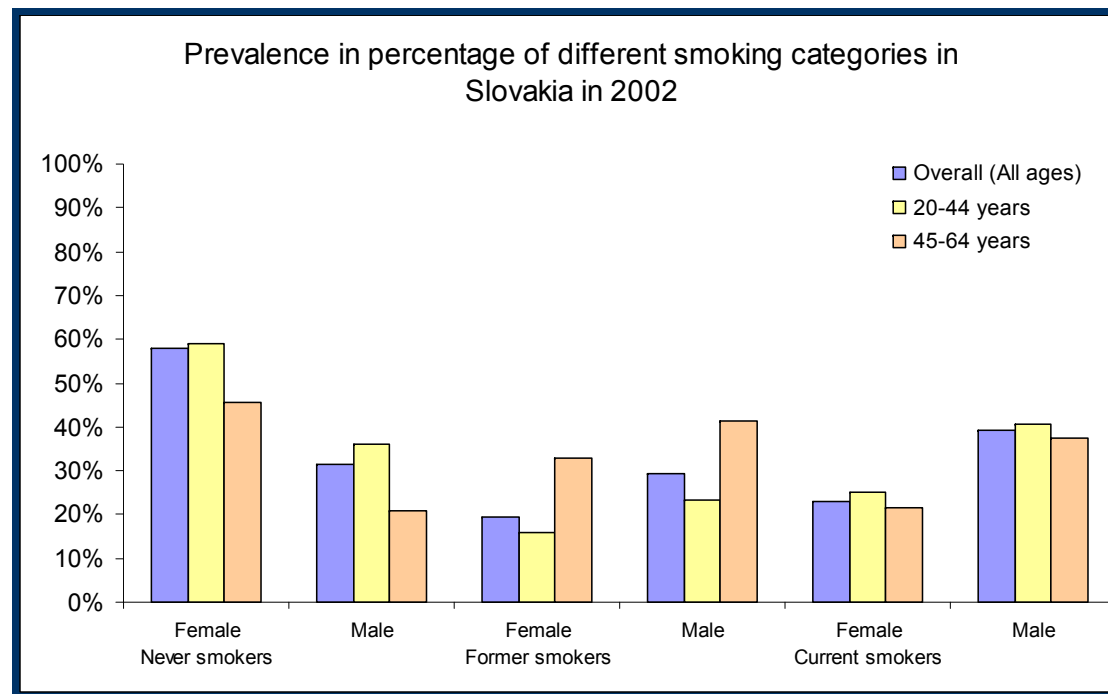
Súčasní fajčiari vo veku 20-64 rokov - 2002

• Pre niektoré krajiny boli údaje upravené podľa populačných vážených hodnôt; Pre Grécko prevažuje veková skupina 25-64

Aký je počet fajčiarov na Slovensku a v EÚ15?

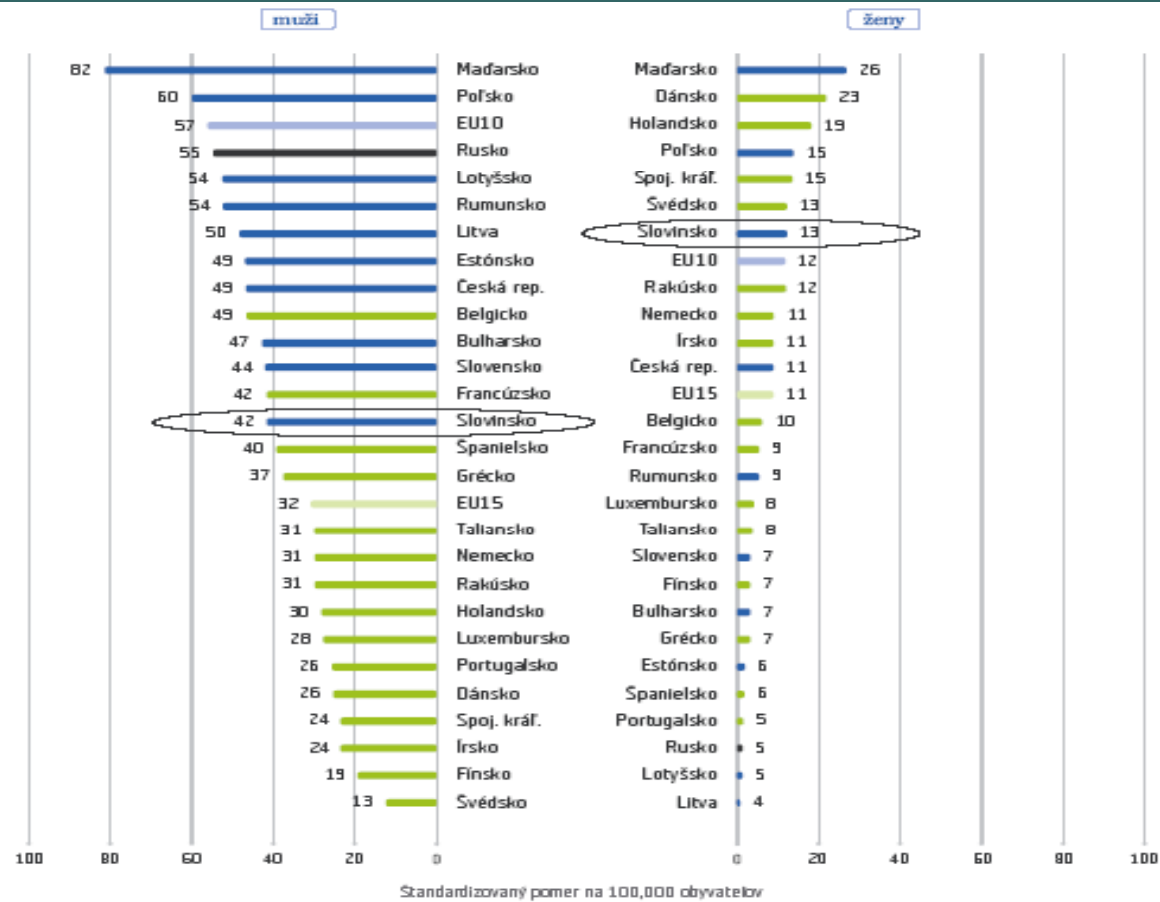
- výskyt fajčenia na Slovensku v súčasnosti klesá, ale je vyšší ako v krajinách EÚ15

Aká je úmrtnosť spôsobená rakovinou pľúc?

- výskyt rakoviny pľúc je indikátorom záťaže zdravia, ktorú fajčenie spôsobuje
- na Slovensku do r. 1989 predčasná úmrtnosť mužov na rakovinu pľúc narastala (76/100 000) a od roku 1990 trvalo klesá
- stále je na Slovensku 1,4 viac predčasných úmrtí mužov na rakovinu pľúc ako v EÚ15
- u žien na Slovensku pozorujeme trvalý nárast úmrtí na rakovinu pľúc, ale výskyt je ešte nižší ako v EÚ15 (0,7-násobne nižší výskyt na Slovensku)

Úmrtnost' zapříčinená rakovinou pl'úc vo věku 20-64 rokov - 2002

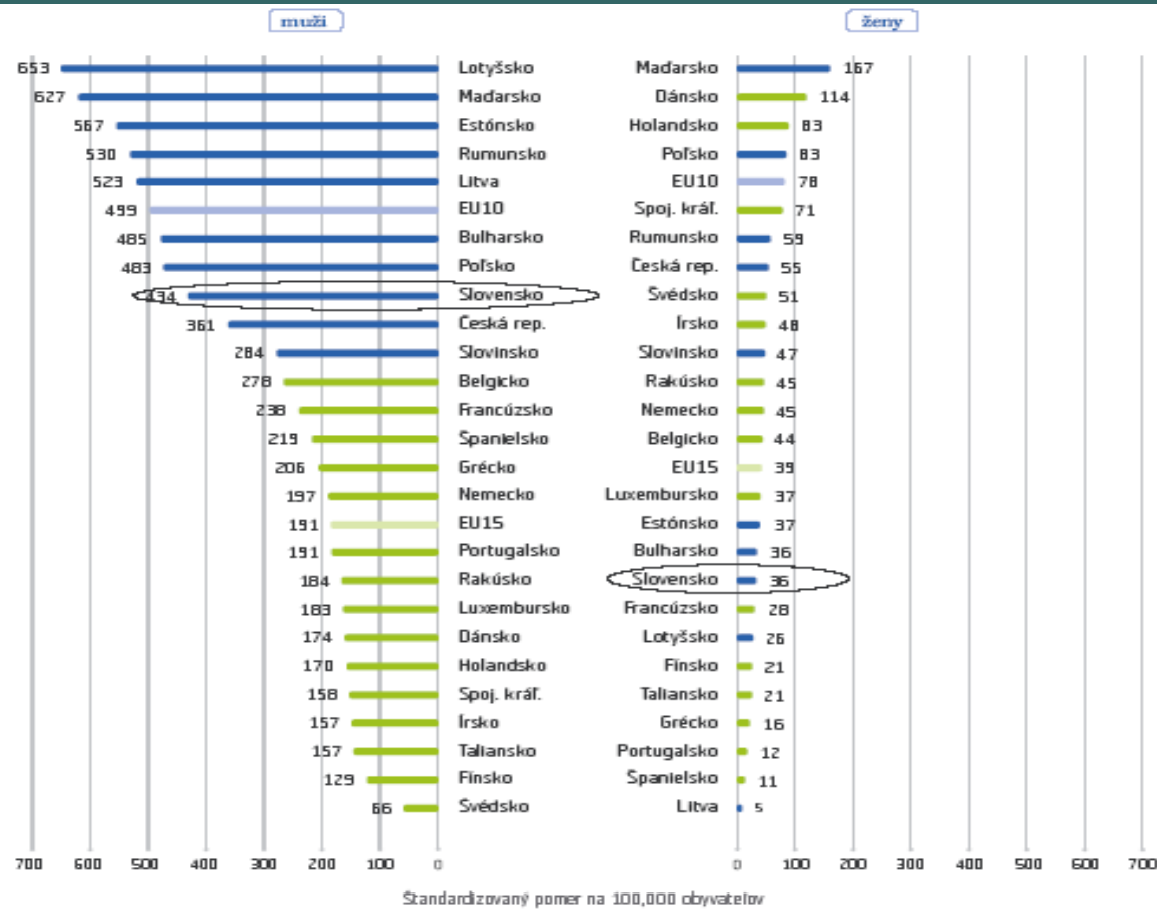

• Belgicko 1997, Dánsko 2001

-
- celkovo tabak spôsobuje u mužov 44% predčasných úmrtí na choroby srdca a ciev a 46% na nádorové ochorenie
 - u žien spôsobuje fajčenie tabaku 42% predčasných úmrtí na ochorenia srdca a ciev a 41% na nádorové ochorenia

Úmrtnost' zapříčinená tabakom vo veku 35-64 rokov - 2002

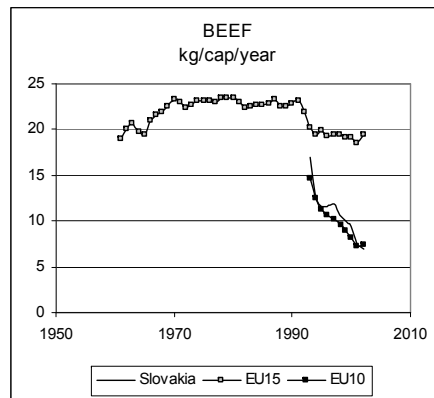
• Belgicko 1997, Dánsko 2001

Aké sú trendy v stravovacích návykoch na Slovensku?

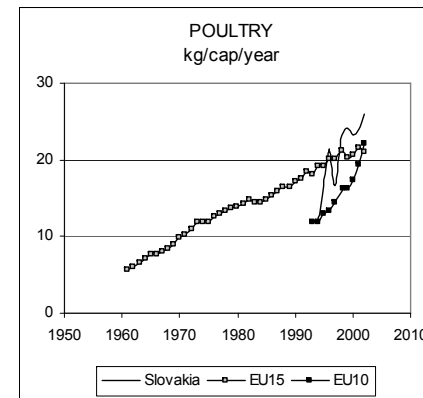
- stravovacie návyky sú odlišné oproti EÚ15
- charakteristické pre Slovensko je nízka spotreba hovädzieho mäsa, vysoká spotreba hydiny, nedostatočná spotreba rýb, nízka spotreba mlieka, nízka spotreba ovocia a zeleniny, kolísanie spotreby živočíšnych tukov, nárast spotreby repkového oleja, nízka spotreba olivového oleja

Konzumácia vybraných potravín v krajinách EÚ v rokoch 1960 - 2002

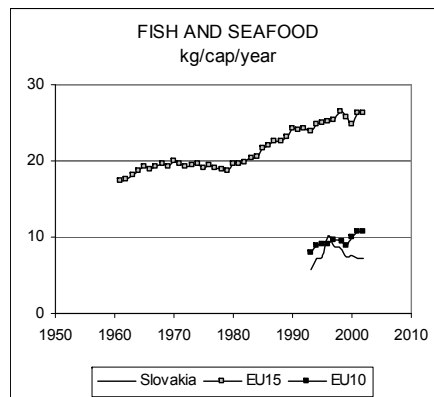
hovädzie mäso

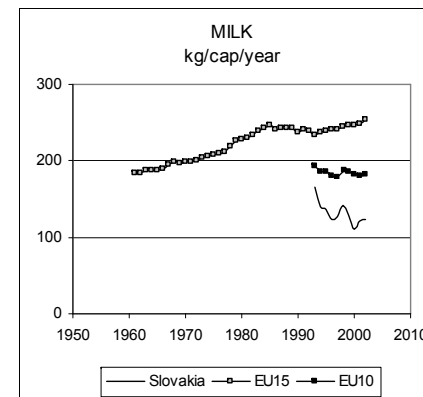
hydina

ryby a morské plody

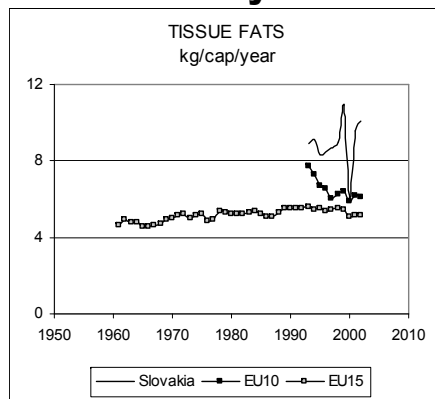

mlieko

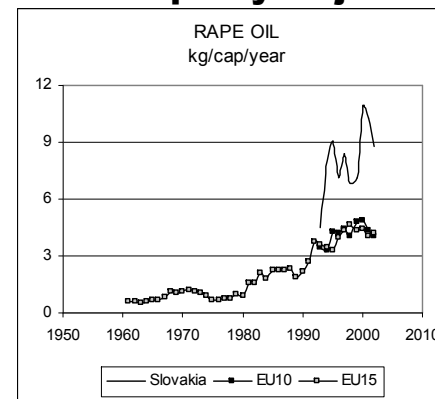

Konzumácia vybraných potravín v krajinách EÚ v rokoch 1960 - 2002

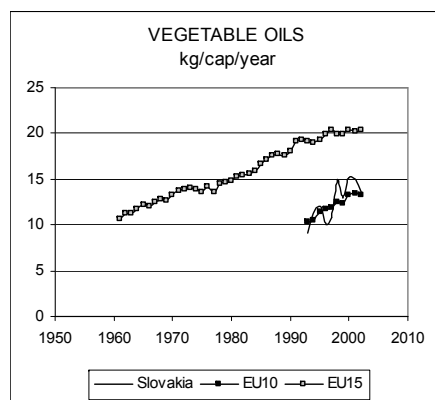
živočišny tuk

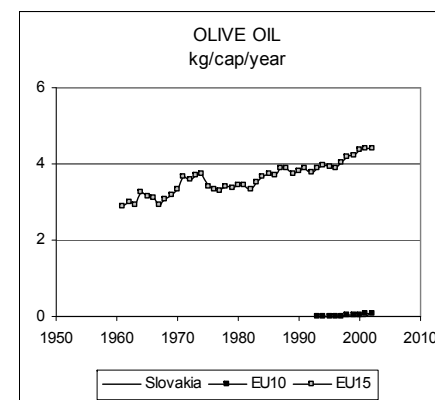
repkový olej

rastlinné oleje

olivový olej

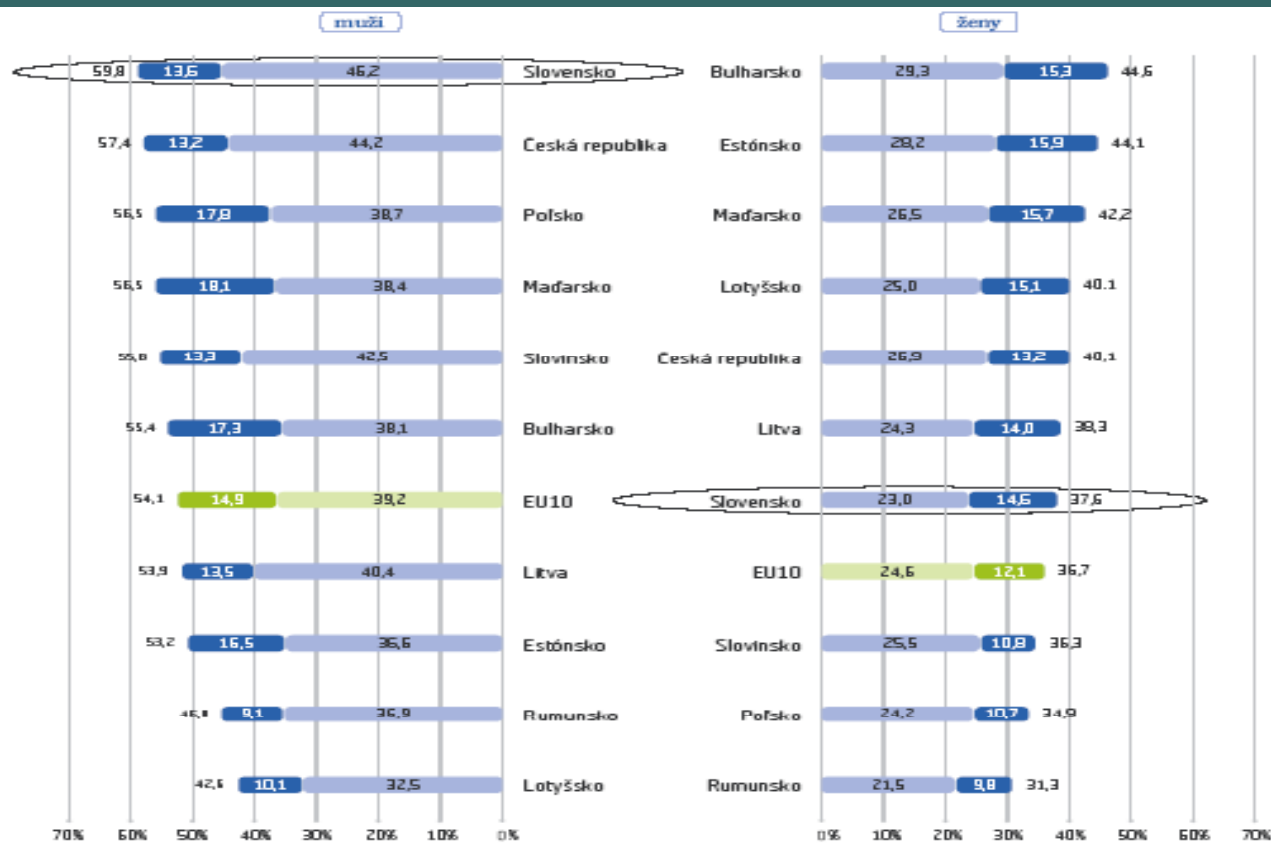

Aké sú trendy v stravovacích návykoch na Slovensku?

- problém: **obezita a nadváha** vo veku 20-64 rokov
 - u mužov 46% nadváha
 14% obéznych
 - u žien 23% nadváha
 15% obéznych
- Slovensko má najvyššie % mužov s nadmernou váhou (60%)

Prevaha BMI ≥ 25 v krajinách EÚ10 vo veku 20-64 rokov - 2002

* Údaje krajín boli nahlásené, v Bulharsku boli váha a výška merané
 Pre Estónsko sú kategórie BMI pre vekovú skupinu 25-64 rokov

BMI ≥ 25 | Obezita

Indikátory zdravia – Slovensko, muži

INDIKÁTOR ZDRAVIA		Najlepšie v EU10	Najhoršie v EU10	Slovensko	Zmena	RPZ*	Poradie RPZ
Priemerná dĺžka života pri narodení (v rokoch)	1990	69,8	64,2	66,7		3,1**	4
	2002	72,6	64,7	69,8			
Riziko úmrtnia, veková skupina 20-64 (%)	1990	29,4	41,0	37,7		-7,5***	2
	2002	23,8	43,1	30,2			
Úmrtnosť následkom všetkých príčin, veková skupina 20-64 [štd. pomer/100,000 os-r]	1990	618,2	967,9	845,9		-2,0%	2
	2002	486,5	1039,8	638,8			
Úmrtnosť následkom kardiovaskulárnych chorôb, veková skupina 20-64 [štd. pomer/100,000 os-r]	1990	163,4	371,5	311,0		-2,6%	4
	2002	104,4	370,6	213,4			
Úmrtnosť následkom zranení, veková skupina 20-64 [štd. pomer/100,000 os-r]	1990	107,0	278,2	143,9		-1,9%	3
	2002	86,6	333,3	111,2			
Úmrtnosť následkom samovrážd, veková skupina 20-64 [štd. pomer/100,000 os-r]	1990	17,7	70,9	35,6		-1,3%	3
	2002	23,2	112,2	30,0			
Úmrtnosť následkom cirhózy pečene, veková skupina 20-64 [štd. pomer/100,000 os-r]	1990	9,1	85,3	67,4		-2,9%	1
	2002	22,4	96,5	43,7			
Úmrtnosť následkom rakoviny pľúc, veková skupina 20-64 [štd. pomer/100,000 os-r]	1990	48,4	85,1	71,3		-3,2%	2
	2002	41,5	81,5	44,2			

*RPZ - Ročná percentuálna zmena v období rokov 1990-2002

** pre priemernú dĺžku života pri narodení je rozdiel medzi hodnotami rokov 2002 a 1990 vyjadrený v rokoch

*** pre riziko úmrtnosti je rozdiel medzi hodnotami rokov 2002 a 1990 vyjadrený v percentách

Indikátory zdravia – Slovensko, ženy

INDIKÁTOR ZDRAVIA		Najlepšie v EU10	Najhoršie v EU10	Slovensko	Zmena	RPZ*	Poradie RPZ
Priemerná dĺžka života pri narodení (v rokoch)	1990	77,8	73,2	75,7		2,1**	6
	2002	80,5	74,7	77,7			
Riziko úmrtnosti, veková skupina 20-64 (%)	1990	12,2	19,2	15,6		-3,6***	2
	2002	10,1	16,7	12,1			
Úmrtnosť následkom všetkých príčin, veková skupina 20-64 [štd. pomer/100,000 os-r]	1990	232,3	383,2	300,2		-2,1%	2
	2002	189,4	326,9	225,6			
Úmrtnosť následkom kardiovaskulárnych chorôb, veková skupina 20-64 [štd. pomer/100,000 os-r]	1990	54,8	127,4	107,0		-3,5%	3
	2002	32,9	122,2	62,2			
Úmrtnosť následkom zranení, veková skupina 20-64 [štd. pomer/100,000 os-r]	1990	22,3	54,5	25,3		-1,9%	4
	2002	19,6	63,1	19,6			
Úmrtnosť následkom samovrážd, veková skupina 20-64 [štd. pomer/100,000 os-r]	1990	53	19,7	6,9		-3,4%	3
	2002	41	12,1	4,1			
Úmrtnosť následkom cirhózy pečene, veková skupina 20-64 [štd. pomer/100,000 os-r]	1990	34	33,3	16,5		-0,4%	2
	2002	45	29,0	15,7			
Úmrtnosť následkom rakoviny pľúc, veková skupina 20-64 [štd. pomer/100,000 os-r]	1990	55	16,4	5,5		2,7%	7
	2002	38	26,2	7,3			

*RPZ - Ročná percentuálna zmena v období rokov 1990-2002

** pre priemernú dĺžku života pri narodení je rozdiel medzi hodnotami rokov 2002 a 1990 vyjadrený v rokoch

*** pre riziko úmrtnosti je rozdiel medzi hodnotami rokov 2002 a 1990 vyjadrený v percentách

Poradie Slovenska podľa indikátorov zdravia (2002) v EÚ10

Indikátor	MUŽI 2002 (1990)	ŽENY 2002 (1990)
Stredná dĺžka života 0 r.	4 (5)	4 (3)
Riziko úmrtia, veková skupina 20-64 rokov	4 (7)	4 (6)
Predčasná úmrtnosť všetky dg.	4 (6)	3 (5)
Úmrtnosť na KVCH	4 (7)	4 (6)
Úmrtnosť na zranenia	3 (5)	1 (4)
Úmrtnosť následkom samovraždy	3 (5)	1 (4)
Úmrtnosť následkom cirhózy pečene	8 (9)	6 (7)
Úmrtnosť následkom rakoviny pľúc	2 (7)	5 (1) !

Záver

Dobré správy:

- Slovensko počas obdobia 1990-2002 prešlo významným nárastom strednej dĺžky života (3 roky u mužov, 2 roky u žien); taktiež dosiahlo mimoriadny pokles predčasnej úmrtnosti dospelých
- nárast strednej dĺžky života 1990-2007 o 3,9 roka u mužov a o 2,7 roka u žien v SR
- v rokoch 1990-2002 dosiahlo výrazný pokles úmrtnosti následkom KVCH (vo veku 20-64 rokov) o 31% u mužov a 42% u žien

Záver

- pre obe pohlavia je úmrtnosť následkom zranení jednou z najnižších z krajín EÚ10

Zlé správy:

- úmrtnosť následkom cirhózy pečene u mužov a žien je jednou z najvyšších z EÚ
- Slovensko má najvyššie percento mužov s BMI ≥ 25 spomedzi krajín EÚ10

www.hem.waw.pl

Ďakujem za pozornosť!

www.vzbb.sk